

**I Jornada de Treball sobre Pràctiques Externes de les Facultat d'Economia i Empresa
de les Universitats Públiques Catalanes
24 de gener de 2018
Facultat d'Economia i Empresa, UB**

Síntesi de la Jornada

Des de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona, volem començar agraint a tots els assistents la seva participació i especial contribució en l'èxit de la Jornada. Creiem que es va generar un entorn de treball col·laboratiu en què va destacar la generositat de tothom a l'hora de compartir informació.

Aquesta jornada estava pensada per posar en comú les diferents formes de treballar que tenim els serveis de pràctiques externes a les facultats d'economia i empresa de les universitats públiques del territori català. El punt de partida era la rellevància de les pràctiques externes per a l'ocupabilitat dels nostres estudiants. Així ho van destacar el degà Dr. Ramon Alemany i la vicerectora d'Estudiants i Política Lingüística Dra. Mercè Puig en la inauguració de la Jornada, en presentar com a punts clau en la gestió de les pràctiques la inserció laboral dels estudiants, el procés d'aprenentatge i la qualitat.

La Jornada es va desenvolupar en tres taules rodones en què els ponents van obrir el diàleg a partir de les experiències a les seves facultats i universitats.

Taula rodona sobre «Avaluació i processos en les pràctiques externes»

Els ponents d'aquesta taula rodona van ser Carlos Guallarte, director del Programa Universitat-Empresa (PUE) de la Facultat d'Economia i Empresa de la UAB; Teresa M. Monllau, vicedegana i coordinadora de pràctiques de la Facultat de Ciències Empresarials de la UPF; i Màximo Losilla, coordinador acadèmic de pràctiques curriculars de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB.

El contingut de la taula rodona es va desenvolupar al voltant dels punts següents:

- El pes de la valoració de les pràctiques per part del tutor acadèmic, del tutor d'empresa i de l'estudiant varia segons la universitat i el programa.
- També trobem una variabilitat en les competències valorades, fins al punt que, en algun cas, és l'organització que acull l'estudiant qui estableix les competències que es valoraran. Competències transversals com ara la comunicació oral, la comunicació escrita, les habilitats de treball en xarxa (*networking*) i la cerca d'informació són valorades generalment.
- Durant el desenvolupament de les pràctiques, és comú el contacte entre universitat i organització ja sigui per correu electrònic o telèfon. En algun programa concret, el tutor acadèmic visita les organitzacions.
- És un criteri comú que hi hagi més contacte entre tutor acadèmic i estudiant per tal de detectar incidències durant les pràctiques.

- Hi ha una gran variabilitat respecte al nombre de crèdits reconeguts segons la facultat i el programa, així com el nombre d'hores màxim i mínim necessari per reconèixer-les.
- Dos temes que es van tractar transversalment van ser: d'una banda, el reconeixement de l'experiència professional, i es va fer palesa la falta de criteris clars a tenir en compte; i, d'altra banda, la possibilitat de gestionar convenis de pràctiques per a graduats, que ja s'està desenvolupant a la UAB.
- Respecte a la valoració de les pràctiques no curriculars, es constata que també presenta molta variabilitat. En el cas de la UAB, per exemple, el reconeixement d'aquestes pràctiques es fa incloent-les a l'expedient acadèmic; en altres casos, es valoren per incloure-les al Suplement Europeu al Títol.
- Pel que fa a l'ajut econòmic a l'estudiant per part de l'empresa, alguns centres estableixen un mínim obligatori i d'altres no discriminen ofertes en funció de l'existència d'ajut a l'estudiant. Segons el tipus d'estudis, l'exigència d'ajut econòmic es fa difícil; també en casos concrets d'algunes organitzacions o entitats públiques. El fet que les pràctiques incloguin un ajut econòmic per a l'estudiant, pot suposar que l'empresa estigui més compromesa a l'hora d'assignar tasques a l'estudiant i que aquestes siguin de qualitat.
- La mateixa valoració de les pràctiques, així com el control acadèmic de les ofertes, l'ajut econòmic que puguin oferir i el fet que s'acabin convertint en ofertes de treball suposen un control de qualitat natural de les pràctiques externes.

Taula rodona sobre «Implicació i compromís dels estudiants i les organitzacions amb les pràctiques externes»

Els ponents d'aquesta taula rodona van ser Mar Lluís Dixon, responsable de Carreres Professionals de la UPF; Neus Salleras, cap de relacions externes i institucionals de la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC; i Raquel Villero, directora de Carreres Professionals de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB.

Durant aquesta taula rodona es van destacar els punts següents:

- Algunes universitats i facultats estableixen un import mínim tant per a l'ajut econòmic de l'estudiant com per a la taxa de gestió de les pràctiques.
- Alguns centres es troben amb molt poca flexibilitat a l'hora de modificar alguna clàusula del conveni de cooperació educativa, cosa que suposa un impediment per col·laborar amb algunes organitzacions.
- Els serveis de carreres professionals s'estructuren de forma diferent segons la universitat: en algunes hi ha un servei centralitzat; en d'altres, el servei està deslocalitzat per facultats o, fins i tot, per programes, així com la gestió de les pràctiques segons si són curriculars o no curriculars.
- Les activitats de desenvolupament professional generalment estan coordinades pels serveis centrals d'ocupabilitat. Hi trobem excepcions en programes específics i, en el cas de la UB, en què segons la facultat i l'activitat, les pot organitzar la mateixa facultat o els serveis centrals.
- En relació amb el compromís dels estudiants, és comú de trobar dificultats per aconseguir que s'inscriguin a les activitats i que les persones inscrites hi assisteixin. En aquest sentit, els participants van contribuir a posar en comú diferents propostes: fer les activitats

d'assistència obligatòria, guardar crèdits del TFG per a les activitats, compromís del servei a enviar els currículums dels alumnes assistents a les organitzacions participants, fer servir els caps d'estudis, professors o delegats com a prescriptors. També es van proposar nous formats d'activitats com ara activitats virtuals, reptes per resoldre en un temps breu, etc.

- El contingut de les activitats de desenvolupament professional acaba sent molt similar als diferents serveis: comunicació, entrevistes, estratègies de cerca de feina, treball en xarxa (*networking*), mercat de treball i competències tecnològiques com ara l'Excel i el SAP, entre d'altres.
- També és comuna la falta de compromís dels estudiants amb les pràctiques: d'una banda, podrien fer més pràctiques i, d'altra banda, les rescindeixen anticipadament. En relació amb aquest tema, hi va haver força debat sobre la necessitat o no de limitar la possibilitat de rescindir-les amb els arguments següents: a favor, que els estudiants han de ser responsables amb els compromisos que adquireixen; i en contra, que els estudiants han de poder escollir millorar les seves condicions de pràctiques. A més, també són comunes les dificultats per detectar «males pràctiques» en la comunicació amb els estudiants, sobretot en el cas de pràctiques curriculars.
- El compromís de les organitzacions no sembla ser un repte, tant en l'oferta de pràctiques com en la participació i desenvolupament d'activitats.

Taula rodona sobre «Normativa de pràctiques externes, present i futur»

Els ponents d'aquesta taula rodona van ser Verónica Tercero, directora del grup operatiu de servei de pràctiques i mobilitat, UOC; Susana Sánchez, cap de la Unitat d'inserció laboral i pràctiques en empresa del Servei d'Ocupabilitat de la UAB; i María José Blázquez, coordinadora de pràctiques externes a Carreres Professionals de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB.

El contingut d'aquesta taula rodona es va desenvolupar al voltant dels punts següents:

- Totes les universitats i facultats tenen desenvolupada una normativa pròpia a partir de la legislació espanyola que regula les pràctiques externes universitàries.
- Les vicissituds entre la normativa de pràctiques i la realitat venen donades per la poca flexibilitat que presenta la normativa a l'hora d'adaptar-se a requeriments d'algunes organitzacions, com és el cas de normes de confidencialitat i drets sobre la propietat intel·lectual. A més, l'aprovació de nous programes amb inclusió de pràctiques fa aparèixer, a vegades, contradiccions en relació amb el nombre d'assignatures de pràctiques que es poden fer durant el curs i la seva limitació temporal.
- Complementàriament al compliment de la normativa, en l'aprovació de les pràctiques es tenen en compte aspectes que poden ser senyal que aquella pràctica està encobrint un lloc de treball, com ara un ajut econòmic elevat i una extensió en el temps.
- També es va parlar de l'impacte de les noves tecnologies i els nous models de treball que es desenvolupen en entorns més col·laboratius i amb models de treball més flexibles sense component presencial.
- Es va parlar extensament de la proposició de llei de Podemos, que sembla tenir com a objectiu intentar reduir la precarietat laboral; els participants a la Jornada van expressar-hi les objeccions següents:
 - Es dona responsabilitat a les universitats per intervenir en àrees de les organitzacions que són competència d'altres òrgans de l'Administració, com ara controlar la ràtio de becaris per nombre de treballadors, o enviar tota la documentació de pràctiques al servei públic d'ocupació competent.

- Es tracta d'una mesura molt intervencionista en l'organització departamental de les universitats, atès que limita el nombre d'estudiants per tutoritzar, imposa un màxim d'hores i elimina les pràctiques extracurriculars.
- Mostra una falta de confiança en el fet que la universitat vetlli perquè les pràctiques siguin una activitat formativa.
- Equipara les pràctiques externes a una relació laboral, quan imposa una «retribució econòmica» que no pot ser inferior al salari mínim interprofessional, i inclou els estudiants en pràctiques dins del col·lectiu de població activa.
- En cap moment considera les pràctiques —tant curriculars com extracurriculars— com a eina d'inserció laboral dels estudiants, quan les estadístiques demostren el contrari.
- Algunes unitats mostren el seu desconcert per no tenir informació en relació amb la tramitació d'aquesta proposició de llei i les esmenes presentades pel CRUE.

Amb aquest document hem intentat sintetitzar els temes tractats durant la Jornada i en la cloenda que en va fer Dra. Núria Rodríguez, vicedegana de Relacions Externes, Compromís Social i Estudiants de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB. Estem treballant en la transcripció de totes les intervencions, així com en un informe ampliat en què demanarem a les persones que hi van participar la seva contribució.

Com es va dir en cloure la Jornada, esperem que aquest tipus de trobades tingui continuïtat en el temps i estarem encantats si algú decideix agafar-ne el relleu d'aquí a dos anys.

Carreres Professionals

Facultat d'Economia i Empresa
Universitat de Barcelona